

VERGİ USUL KANUNU GENEL TEBLİĞİ
(SIRA NO: 452)

1. Giriş

10/2/2005 tarihli ve 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanununun 15 inci maddesine dayanılarak Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca çıkarılan ve 12/11/2011 tarihli ve 28110 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Elektronik Ürün Senedi Yönetmeliğuyarınca elektronik ürün senedinin (ELÜS) her bir alım satım işlemi içinanılan Yönetmeliğin 7 nci maddesinin üçüncü fıkrasına göre Elektronik Kayıt Kuruluşu (EKK) tarafından elektronik ortamda elektronik ürün senedi alım satım belgesi (ELÜS alım satım belgesi) oluşturulmaktadır. Söz konusu ELÜS alım satım belgesinin 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca düzenlenmesi zorunlu belgeler kapsamına alınması ve bu belgeyi düzenleyenlere bilgi verme zorunluluğu getirilmesi bu Tebliğin konusunu teşkil etmektedir.

2. Yetki

Vergi Usul Kanununun mükerrer 257 nci maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde, Maliye Bakanlığının, mükellef ve meslek grupları itibarıyla muhasebe usul ve esaslarını tespit etmeye, mezkûr Kanuna göre tutulmakta olan defter ve belgeler ile bunlara ilaveten tutulmasını veya düzenlenmesini uygun gördüğü defter ve belgelerin mahiyet, şekil ve ihtiva etmesi zorunlu bilgileri belirlemeye, bunlarda değişiklik yapmaya; bedeli karşılığında basıp dağıtmaya veya üçüncü kişilere bastırıp dağıtmaya veya dağıttırmaya, bunların kayıtlarını tutturmaya, bu defter ve belgelere tasdik, muhafaza ve ibraz zorunluluğu getirmeye veya kaldırmaya, yine mezkûr Kanuna göre tutulacak defter ve düzenlenecek belgelerin tutulması ve düzenlenmesi zorunluluğunu kaldırmaya yetkili olduğu hükme bağlanmış, (4) numaralı bendinde ise “Bu Kanunun 149uncu maddesine göre devamlı bilgi vermek zorunda olanlardan istenilen bilgiler ile vergi beyannameleri ve bildirimlerin, şifre, elektronik imza veya diğer güvenlik araçları konulmak suretiyle internet de dahil olmak üzere her türlü elektronik bilgi iletişim araç ve ortamında verilmesi, beyanname ve bildirimlerin yetki verilmiş gerçek veya tüzel kişiler aracılığıyla gönderilmesi hususlarında izin vermeye veya zorunluluk getirmeye, beyanname, bildirim ve bilgilerin aktarımında uyulacak format ve standartlar ile uygulamaya ilişkin usul ve esasları tespit etmeye, bu zorunluluğu beyanname, bildirim veya bilgi çeşitleri, mükellef grupları ve faaliyet konuları itibarıyla ayrı ayrı uygulamaya” Maliye Bakanlığının yetkili olduğu hükmüne yer verilmiştir.

Mezkûr Kanunun 149 uncu maddesinde de “Kamu idare ve müesseseleri (Kamu hizmeti ifa eden kurum ve kuruluşlar dahil) ile gerçek ve tüzel kişiler vergilendirmeye ilişkin olaylarla ilgili olarak Maliye Bakanlığı ve vergi dairesince kendilerinden yazı ile istenecek bilgileri belli fasılalarla ve devamlı olarak yazı ile vermeye mecburdurlar.” hükmü mevcuttur.

Vergi Usul Kanununun yukarıda belirtilen maddelerinin Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden yapılan düzenlemeler aşağıda yer almaktadır.

3. ELÜS Alım Satımında Düzenlenecek Belge

5300 sayılı Kanun ile tarım ürünleri ticaretini kolaylaştırmak, depolanması için yaygın bir sistem oluşturmak, ürün sahiplerinin mallarının emniyetini sağlamak ve kalitesini korumak, ürünlerin sınıf ve derecelerinin yetkili sınıflandırıcılar tarafından saptanmasını sağlamak, tarım ürünleri lisanslı depo işletmecilerinin kişiler arasında ayırım yapmaksızın tarım ürünlerini kabul etmelerini temin etmek, ürünlerin mülkiyetini temsil eden ve finansmanını, satışını ve teslimini sağlayan ürün senedi düzenlemek ve standartları belirlenmiş tarım ürünlerinin ticaretini geliştirmek üzere, tarım ürünleri lisanslı depoculuk sisteminin kuruluş, işleyiş ve denetimine ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir.

Lisanslı depoculuk sisteminde; tarım ürünlerinin sınıf ve kaliteleri yetkili sınıflandırıcı olarak isimlendirilen laboratuvarlarca belirlenmekte, ardından, lisanslı depolarda depolanmakta ve bu ürünlerin ticareti, ürünün mülkiyetini temsilen lisanslı depo işletmesince düzenlenen ürün senetleri vasıtasıyla Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca yetkilendirilen ticaret borsalarında yapılmaktadır.

Elektronik Ürün Senedi Yönetmeliğinde ise basılı ürün senedi hükmünde olmak üzere depolamak amacıyla teslim ve kabul edilen ürünler için lisanslı depo işletmelerince elektronik ortamda oluşturulan ELÜS’lerin kayden izlenmesi, devredilmesi, değiştirilmesi, iptali ve güvenliğine, bu hizmetleri yürütecek kuruluşun lisans alması, faaliyeti ile denetimine ve ELÜS’e yönelik diğer işlemlere ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir.

Mezkûr Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde EKK, ELÜS’lerin sistem üzerinden oluşturulmasını sağlamak, bu senetlere bağlı tüm hak ve yükümlülükler ile işlemleri ilgili taraflar itibarıyla kayden izlemek amacıyla Gümrük ve Ticaret Bakanlığından lisans almış anonim şirket olarak, 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde ELÜS, lisanslı depo işletmesince, elektronik kayıt kurallarına uygun olarak sistem üzerinde oluşturulan elektronik kayıt olarak tanımlanmış, 7 nci maddesinin üçüncü fıkrası ile de EKK’ya ELÜS’leri her bir alım satım işlemi için bir ELÜS alım satım belgesi oluşturmak ve bu belgeyi alıcı ve satıcı taraflara elektronik ortamda gönderme zorunluluğu getirilerek “ELÜS alım satım belgesi”nde bulunması zorunlu bilgiler belirlenmiştir.

Vergi Usul Kanununun mükerrer 257 nci maddesinin Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye dayanılarak yukarıda belirtilen Elektronik Ürün Senedi Yönetmeliğinin 7 nci maddesinin üçüncü fıkrası ile EKK’ya ELÜS’lerin her bir alım satım işlemi için düzenleme zorunluluğu getirilen “ELÜS alım satım belgesi” Vergi Usul Kanunu uyarınca düzenlenmesi zorunlu belgeler kapsamına alınmıştır. Bu belgenin düzenlenmesi, gönderilmesi ve kullanımına ilişkin esaslar aşağıda açıklanmıştır.

3.1. 5300 sayılı Kanun kapsamında lisanslı depo işletmelerinde depolanan tarım ürünlerinin bu ürünleri temsil eden ELÜS vasıtasıyla alım satımında her bir el değiştirme aşamasında EKK

tarafından ELÜS alım satım belgesi düzenleneceğinden ELÜS alımsatımına taraf olanlar bu işlem için ayrıca fatura veya diğer herhangi bir belge düzenlemeyecek, alım satım işlemi EKK tarafından kendisine iletilen bilgilere göre düzenlenen ELÜS alım satım belgesi ile tevsik edilecektir. ELÜS alım satımına taraf olanların, EKK tarafından kendilerine iletilen ELÜS alım satım belgesinin kağıt çıktılarını vergi kanunlarının öngörmüş olduğu süreler dâhilinde muhafaza ve istenildiğinde ibraz etmekle yükümlü oldukları tabiidir.

3.2. ELÜS alım satım belgesi en az aşağıdaki bilgileri ihtiva eder.

- a) Düzenlenme tarihi.
- b) İşlem tarihi.
- c) Her hesap dönemi başından itibaren 1'den başlamak üzere düzenleme sırasına göre verilecek müteselsil sıra numarası.
- ç) Her bir ELÜS satıcısı için her hesap dönemi başından itibaren 1'den başlamak üzere düzenleme sırasına göre verilecek müteselsil sıra numarası.
- d) ELÜS'ü alan ve satanın;
 - 1) Adı-soyadı/unvanı,
 - 2) Adresi,
 - 3) Varsa vergi dairesi,
 - 4) T.C. kimlik numarası (vergi kimlik numarası).
- e) Alım satıma konu ELÜS'ün;
 - 1) Temsil ettiği ürünün türü, tipi, hasat yılı, lisanslı depo işletmesinin unvanı ve ürünün depolandığı yer,
 - 2) Temsil ettiği alım satıma konu ürün miktarı,
 - 3) Alım satım bedeli.
- f) EKK'nın;
 - 1) Unvanı,
 - 2) Adresi,
 - 3) Vergi Dairesi,
 - 4) Vergi kimlik numarası.(Bu bentteki bilgiler dip not olarak yazılacaktır.)
- g) "452 sıra numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği uyarınca düzenlenmiştir." ibaresi.

4. Bilgi Verme Zorunluluğu

Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca yetkilendirilmiş EKK'ya, bu bölümde açıklanan esaslar dahilinde, ELÜS alımsatım belgesine ilişkin bilgilerin elektronik ortamda (Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı Bilgi Transfer Sistemine (BTRANS) aracılığıyla gönderilmesi zorunluluğu getirilmiştir.

4.1. Bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten başlamak üzere EKK tarafından düzenlenen her bir ELÜS alımsatım belgesine ilişkin bilgilerin takip eden ayın son günü saat 24.00'a kadar BTRANS aracılığıyla gönderilmesi gerekmektedir.

4.2. ELÜS alım satım belgesi ile ilgili olarak istenecek bilgilere ilişkin format ve standartlar BTRANS aracılığıyla duyurulacaktır. Bilgi verme formatında ve standartlarında yapılacak ekleme, çıkarma, zorunlu alan olarak belirleme gibi değişiklikler de ayrıca BTRANS aracılığıyla duyurulacaktır.

4.3. Maliye Bakanlığınca bu Tebliğ doğrultusunda belirlenerek duyurulacak format ve standartlar dışında elektronik ortamda (BTRANS aracılığıyla dahi olsa) gönderilen bilgiler gönderilmemiş sayılacak, kağıt ortamında verilen bilgiler hiçbir şekilde kabul edilmeyecektir.

5. Cezai Müeyyide

Bu Tebliğ ile belirlenen usul ve esaslara riayet edilmemesi halinde ilgililere Vergi Usul Kanununda yer alan cezalar tatbik edilir.

6. Yürürlük

Bu Tebliğ 1/7/2015 tarihinde yürürlüğe girer.

Tebliğ olunur.